

325

D E K R E T

z dnia 17 października 1946 r.

o zmianie dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrete z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 45) wprowadza się zmiany następujące:

I. Art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Prezesem Najwyższego Trybunału Narodowego jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

2. Prezydium Krajowej Rady Narodowej na wniosek Ministra Sprawiedliwości powołuje spośród osób, posiadających kwalifikacje sędziowskie, sędziów, Pierwszego Prokuratora

i prokuratorów Najwyższego Trybunału Narodowego.

3. Sprawowanie czynności sędziego orzekającego w sądach powszechnych nie jest przeszkodą do sprawowania czynności sędziego Najwyższego Trybunału Narodowego.

4. Sprawowanie czynności prokuratora sądu powszechnego nie jest przeszkodą do sprawowania czynności prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego.

5. Listę ławników ustala Prezydium Krajowej Rady Narodowej spośród posłów.

6. Prezydium Krajowej Rady Narodowej może odwołać sędziego, prokuratora lub ławnika; odwołanie sędziego lub ławnika może

nastąpić jedynie na wniosek Prezesa Najwyższego Trybunału Narodowego.

7. Urzędników sekretariatów powołuje bądź Prezes, bądź Pierwszy Prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego”.

II. Art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Najwyższy Trybunał Narodowy orzeka na rozprawie w składzie trzech sędziów i czterech ławników, na posiedzeniach niejawnych — w składzie trzech sędziów bez udziału ławników.

2. Na posiedzeniu Najwyższego Trybunału Narodowego przewodniczy bądź Prezes Najwyższego Trybunału Narodowego, bądź wyznaczony przez niego sędzia.

3. Przy głosowaniu przewodniczący zbiera głosy, poczynając od najmłodszego wiekiem, a sam głosuje ostatni”.

III. Art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Sędziowie, Pierwszy Prokurator i prokuratorzy Najwyższego Trybunału Narodowego w sprawowaniu czynności, określonych w niniejszym dekreście, zrównani są w prawach i obowiązkach z sędziami, Pierwszym Prokuratorem i prokuratorami Sądu Najwyższego.

2. Ławnicy w sprawowaniu czynności są niezawisli i podlegają tylko ustawom; podczas pełnienia czynności na rozprawie mają prawa i obowiązki sędziego, należącego do składu orzekającego”.

IV. Po art. 5 wprowadza się art. 5¹ i 5² w brzmieniu:

„Art. 5¹. Najwyższy Trybunał Narodowy rozpoznaje:

1) sprawy o przestępstwa, przewidziane w dekrecie z dnia 22 stycznia 1946 r. o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszycyzację życia państwowego (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 46);

2) sprawy o przestępstwa, dokonane przez osoby, które za popełnione przez nie zbrodnie wydane będą zgodnie z deklaracją moskiewską Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i Wielkiej Brytanii władzom Rzeczypospolitej Polskiej — z wyłączeniem spraw, które prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego przekazuje prokuratorowi sądu okręgowego, uwzględniając w miarę możliwości właściwość miejscową.

Art. 5². Sprawy, przekazane na podstawie art. 5¹ pkt 2 rozpoznaje sąd okręgowy w składzie określonym w dekrecie z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 192); postępowanie odbywa się według przepisów tego dekretu z tym, że przepis art. 8¹ niniejszego dekretu stosuje się odpowiednio”.

V. Art. 6, 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„Art. 6. W postępowaniu przed Najwyższym Trybunałem Narodowym stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, o ile przepisy niniejszego dekretu nie stanowią inaczej.

Art. 7. 1. W sprawach, należących do właściwości Najwyższego Trybunału Narodowego, prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może zastosować środki zapobiegające uchylaniu się od sądu. Na postanowienie prokuratora służy zażalenie do Najwyższego Trybunału Narodowego.

2. Prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może przeprowadzić dochodzenie bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem prokuratora sądu okręgowego, organów bezpieczeństwa publicznego lub Milicji Obywatelskiej, bądź też zwrócić się o dokonanie poszczególnych czynności sądowych do sędziów śledczych lub sądów grodzkich.

3. Na wniosek prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego prowadzi się śledztwo. Właściwy jest sędzia śledczy, do którego prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego skieruje wniosek o wszczęcie śledztwa.

4. Nie stosuje się przepisów art. 164 § 1, 169, 171 i 172 kodeksu postępowania karnego oraz przepisów o sprzeciwie przeciwko aktowi oskarżenia.

Art. 8. Celem zabezpieczenia grożącej oskarżonemu konfiskaty lub grzywny prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może już w toku dochodzenia zarządzić zajęcie w całości lub w części majątku oskarżonego. Na postanowienie prokuratora służy zażalenie do Najwyższego Trybunału Narodowego”.

VI. Po art. 8 wprowadza się art. 8¹:

„Art. 8¹. Wolno odczytywać na rozprawie zapiski dochodzenia oraz wszelkie dokumenty urzędowe lub prywatne”.

VII. Art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Udział obrońcy w rozprawie głównej jest konieczny; jeżeli oskarżony nie ma obrońcy z wyboru, Prezes Najwyższego Trybunału Narodowego wyznacza mu obrońcę z urzędu spośród adwokatów, zamieszkałych na terenie Państwa Polskiego.

2. Obrońcą z wyboru może być każdy obywatel polski; jeżeli obrońcą jest osoba, nie wymieniona w art. 86 kodeksu postępowania karnego, wymagane jest dopuszczenie jej do obrony przez Prezesa Najwyższego Trybunału Narodowego.

3. Osoba powołana do obrony z urzędu otrzymuje za swe czynności i za stracony czas wynagrodzenie, którego wysokość oznacza Naj-

wyższy Trybunał Narodowy według słusznego uznania”.

VIII. Art. 13, 14 i 15 uchyla się.

IX. Art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Orzeczenia Najwyższego Trybunału Narodowego wykonuje prokurator sądu okręgowego na zlecenie prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego”.

X. Art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. Najwyższy Trybunał Narodowy orzeka o wznowieniu postępowania w sprawie, w której wydał wyrok”.

XI. Art. 18 uchyla się.

Art. 2. 1. Kasacje, wniesione do Najwyższego Trybunału Narodowego do dnia wejścia w życie niniejszego dekretu na podstawie dotychczasowych przepisów a jeszcze nie rozpoznane, rozpoznaje Sąd Najwyższy, stosując odpowiednio przepisy, wprowadzone dekretem o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa.

2. Kasacje te należy rozpoznać choćby nawet wpłynęły do Najwyższego Trybunału Narodowego bez zachowania terminu, wskazanego w przepisach dotychczasowych.

3. Jeżeli przed wejściem w życie niniejszego dekretu nie upłynął jeszcze termin trzymiesięczny do zaskarżenia wyroku specjalnego sądu karnego, prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może przed upływem powyższego terminu wnieść kasację bezpośrednio do Sądu Najwyższego na zasadach, przewidzianych

w dekrete o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa.

4. Jeżeli Sąd Najwyższy uchyli wyrok specjalnego sądu karnego, a nie orzeknie sam co do istoty sprawy, to przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi okręgowemu; sąd ten orzeka w składzie i w trybie, określonych w dekrete o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu o Najwyższym Trybunale Narodowym z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów.

Art. 4. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz